

Koninklijke DSM N.V.
t.a.v. de raad van bestuur en de raad van commissarissen
Het Overloon 1
6411 TE Heerlen

PER MAIL via: feike.sijbesma@dsm.com; dave.huizing@dsm.com;
sandra.segers@dsm.com;

Den Haag, 3 juni 2019
Referentie: 2019 009 GK
Betreft: VEB / DSM – Chemelot / AnQore

Geachte dames en heren,

Graag verwijzen wij naar de recente berichtgeving in de media over het weglekken van lachgas in de fabriek van AnQore op het Chemelot Complex in Limburg.¹

1. Lekkage lachgas bij AnQore fabriek

Uit de berichtgeving blijkt dat de AnQore fabriek sinds de bouw in 1969 grote hoeveelheden lachgas uitstoot. Decennia lang is hier geen openbare mededeling van gedaan. Lachgas is een zeer krachtig broeikasgas. Het is 265 maal zo sterk als CO₂; *“de broeikasuitstoot van de acrylonitrilfabriek is vergelijkbaar met die van een kleine raffinaderij of elektriciteitscentrale. En die informatie is decennialang buiten beeld gebleven.”*

Uit de berichtgeving blijkt dat pas in 2017 een meting werd gedaan waarbij de uitstoot kennelijk pas ontdekt werd. Het Chemelot complex deed een melding bij de provincie Limburg, maar deed verder geen openbare mededeling. De uitstoot van lachgas is niet aangepakt, en gaat door, tot op de dag van vandaag.

Na de ontdekking van de extra bron van lachgas heeft het RIVM begin dit jaar de hele Nederlandse broeikas-boekhouding sinds 1990 naar boven bijgesteld. De lachgasuitstoot van

---

¹ <https://www.nrc.nl/nieuws/2019/05/21/lachgas-het-stille-klimaatprobleem-van-limburg-a3961059>, zie ook <https://fd.nl/ondernemen/1302175/limburgse-fabriek-stoot-al-50-jaar-ongemerkt-lachgas-uit>

AnQore bedraagt, volgens de berichtgeving, een kwart procent van de hele landelijke broeikasuitstoot.

Uit de berichtgeving blijkt dat AnQore zelf geen vragen beantwoordde voorafgaand aan de publicatie van het artikel in NRC.

2. De rol van DSM bij AnQore

Koninklijke DSM N.V. (“**DSM**”) houdt vanaf 1 december 2015 een belang van 35% in AnQore; de overige 65% van de aandelen worden gehouden door CVC Capital Partners. Voor 1 december 2015 waren de activiteiten geheel in eigendom van DSM; in een 100% dochtervennootschap destijds nog genaamd DSM Acrylonitril.

3. DSM jaarrekening over 2017 en 2018

AnQore (en kennelijk dus DSM) waren in ieder geval al in 2017 op de hoogte van de lekkage.

Uit de definitie van Greenhouse Gas Emissions (“**GHGE**”) die DSM in haar eigen jaarrekening hanteert, blijkt dat lachgas onder deze definitie valt:

*“Greenhouse Gas Emissions (GHGE) Efficiency Improvement
This is the reduction of the amount of greenhouse gas emissions per unit of product. The definition of greenhouse gases (GHG) according to the Kyoto Protocol includes carbon dioxide (CO₂), methane, nitrous oxide (N₂O), sulfur hexafluoride, hydrofluorocarbons and perfluorocarbons.”*

De reductie van GHGE is onderdeel van de *long term incentive performance target* van de raad van bestuur, zie pagina 133 van de DSM jaarrekening over 2018 en pagina 127 van de jaarrekening over 2017.

In de DSM jaarrekeningen over 2017 en 2018 wordt geen melding gemaakt van het incident in de AnQore fabriek, ook niet in het hoofdstuk “*what still went wrong*” in respectievelijk 2017 en 2018. In dit hoofdstuk deelt DSM “*the most significant incidents of 2017 across all three dimensions of People, Planet and Profit.*” Kennelijk beoordeelt DSM de meting van de lachgas uitstoot uit 2017 niet als een betekenisvolle gebeurtenis ten aanzien van mens, planeet en winst. Dit roept de nodige vragen op. De VEB vindt dat deze meting in het bijzonder geschikt is om in het hoofdstuk “*what still went wrong*” te vermelden.

DSM heeft na publicatie van het artikel in NRC geen aandacht aan deze kwestie besteed, niet op haar website en ook niet in persberichten.

4. Belang aandeelhouders bij adequate rapportage over GHGE / sustainability

DSM heeft in het verleden laten weten *sustainability* hoog in het vaandel te hebben staan. Daarom bevreemdt het stilzwijgen van DSM. Zoals bekend houden beleggers bij hun investeringsbeslissingen steeds meer rekening met ESG-factoren en dus ook rekening met uitlatingen van DSM over *sustainability*. Deze mogen dan ook niet onvolledig of onjuist zijn; beleggers kunnen hierdoor immers worden misleid bij hun beleggingsbeslissingen. Daarenboven houdt DSM bij het vaststellen van haar langetermijnbeloningsstructuur zelfs rekening met ESG-factoren, waaronder GHGE.

Dat is de reden dat de VEB dit onderwerp aan de orde stelt. Graag stellen wij u in de gelegenheid om hier opheldering over te geven.

5. Vragen aan DSM

- (i) Is de berichtgeving in NRC juist?
- (ii) Waarom heeft DSM in haar jaarrekeningen over 2017 en 2018 geen melding gemaakt van de lekkage/uitstoot van lachgas in de AnQore fabriek?
- (iii) Waarom heeft DSM geen melding gemaakt van de lekkage in het hoofdstuk "*what still went wrong*" in respectievelijk 2017 en 2018?
- (iv) Is de lekkage meegenomen in de berekening van de GHGE die DSM in 2017 en 2018 heeft gerapporteerd en zo nee, waarom niet?
- (v) Is de lekkage van invloed op de *long term incentive performance target*? Zo ja, is DSM voornemens deze aan te passen?
- (vi) Was de raad van commissarissen op de hoogte van de lekkage? En zo ja per wanneer?
- (vii) Is de lekkage meegedeeld aan de accountant van DSM?
- (viii) Waarom is de uitstoot niet voor 2017 ontdekt, althans is de lachgasuitstoot van AnQore / DSM Acrylonitril niet eerder gemeten?
- (ix) Zijn bij de verkoop van 65% van de AnQore aandelen B.V. in december 2015 afspraken gemaakt met CVC Capital Partners B.V. over *contingent liabilities*? Bijvoorbeeld: hoe worden de risico's verdeeld bij een grote schadeclaim inzake de lachgasuitstoot? DSM was (in ieder geval vóór december 2015) verantwoordelijk voor de uitstoot als voormalig 100% aandeelhouder.
- (x) Recent pleitte de heer Sijbesma voor een hogere prijs voor de uitstoot van CO2: "*het is het efficiëntste systeem om bedrijven tot bewegen aan te zetten.*" Hoe kijkt u aan tegen de uitstoot van lachgas? Wat gaat DSM doen om de effecten van de uitstoot op korte termijn te redresseren?

Uw reactie zien wij graag voor 20 juni 2019 tegemoet.

Wij plaatsen ook een kopie van de brief op onze website.

Met vriendelijke groet,

Vereniging van Effectenbezitters

P.M. Koster
Directeur

G.F.E. Koster
hoofd juridische zaken / Advocaat